

Jemes

Nəkwəkwə yame Jemes rimirai Nəgkiarien kwəkwə kape nəkwəkwə e Jemes

?Pa rimirai nəkwəkwə e? Jemes e, in nau-rahi Yesu, in rimirai nəkwəkwə e. In elda kape niməhuak apa Jerusalem.

?Rimirai ramvən kimi nipa? Jemes rimirai nəkwəkwə e ramvən kimi nəmə Isrel yamə mine kashatətə ye Yesu Kristo misarə ye kantri pisin pisin minə.

?Nimraghien rimnhawor pən iran mine ye nipig rimirai nəkwəkwə e? Ye nipig a, nəmehuə minə kape nəmə Isrel kimisarkwhopni Steven; kwasig ikin, masor rahas-pən kimi nəməhuak minə apa Jerusalem. Ror pən, nəməhuak minə khapsaah kimisap Jerusalem misarə kantri pisin pisin minə. Mərig kimnharəh-pikən nipig əutən minə.

?Rimirai nəkwəkwə e tuk naha? Jemes rimirai nəkwəkwə e mə tukrivəhsi-haktə nərigien kapəriə meinai kisarə ye nipig əutən minə. Kini morkeikei mə tukrhajoun əriə ye nuknei nhatətəyen yame ratuatuk. Nipig yermamə kirik rhatətə əfrakis ye Yesu Kristo, kini kafan norien ruə mihuvə, kini maməpəh norien has minə.

Jemes ramokrən huvə ye nəmə Isrel minə

¹ Yo Jemes, yo yorwok kirik kape Kughen mine Yesu Kristo, Yermaru kapatawə.

Yakamher-pre kin nəkwəkwə e raurə tuk əmiə, kwənərəus twelef kape nəmə Isrel yamə mine nimnhavən misarə kirikianə kirikianə ye tanimtanə. Yakamni-pre rhuvə tuk əmiə.

Nhatətəyen mine nirkunien

² Piak minə mine nowinik minə, narimnar pisin pisin tukhauə masor nəmhəyen kimi əmiə. Nipig takasəm, rikimiə tukraməkeikei mamagien ³ meinai nakwənharkun ta mə nipig ətən minə tukhauə, mə tukəm-ru nhatətəyen kapəmiə. Nipig ətən minə a tuksor əmiə nakhaskai huvə ye nhatətəyen kapəmiə. ⁴ Kini takasəkeikei masərer timtim ye nhatətəyen kapəmiə miseriaji-pən nipig yame takhauə rikimiə rimruə, nar has kirik rikək irəmiə. ⁵ Mərig tukmə kimiə kirik, kafan nirkunien ripəh nəmhenien, rhuvə mə in tukraiyo Kughen, pəh In tukrasitu iran mor nirkunien kafan ruə mehuə məpomh min, meinai In ravəhsi-pən apnapig əmə narimnar kimi narmamə minə fam, mipəh nhekien narmamə tuk nar yame kisaiyoh kin. ⁶ Mərig tukmə yermamə a raiyoh kin, pəh tukramhatətə əmə ye Kughen, kini pəh kafan nərigien tukripəh norien kiraru; meinai yermamə yame kafan nərigien ramor kiraru, in rəmhen kin peao peao ye tame tahik, yame nimətag ramherəpu, ravi apnapig. ⁷ Tukmə ror rikin raməsik mə Kughen Yermaru tukrifəhsi-pən narimnar kimin, mərig, nikam, to ripəh nivəhsi-pənien, ⁸ meinai

1:1: Mat 13:55; Wok 15:13; Gal 1:19; 1 Pita 1:1

1:2: Rom 5:3-5

1:3: 1 Pita 1:7

1:5: Prov 2:3-6

nərigien kafan ramor kīraru. To rīpəh narer-skaiyen tuk nar kīrik yame rīkin raməsik mə tukror.

Yavən has mine yermamə yame nautə kafan rīpsaah

⁹ Tukmə yavən has kīrik irəmiə, pəh rīkin tukragien meinai Kughen ravəhsi-haktə in. ¹⁰ ? Məriḡ yermamə yame nautə kafan rehuə, tukragien tuk nar kīrik uə? Rīrkək, meinai Kughen tukrīvəh-si-əhu in.* Yakamni məkneikīn meinai nəmə nautə kapəriə rīpsaah tukharkək rəmhen kīn jīhi nai yamə mine kīsaukei misəsaah. ¹¹ Nīpīḡ mīrh rhaktə, məpan-əpan pīk, mhen mənvhīrik tukrīmsiə. Jīhi nai mīnə tukasəkeikei misaukei tuk nīpīḡ kīrik, misəsaah-əsaah. Nīhuvəyen kapəriə tukrīrkək. Rəmhen əmə kīn nəmə kapəriə nautə rīpsaah. Kasor wok rīpsaah mhavəh mane iran, məriḡ tukpīasəkeikei mhamhə tuk nīpīḡ kīrik.

Kughen to rīpəh norien yermamə kīrik rīmīr ye nahasien

¹² Yermamə yame ramərer skai ye nīpīḡ ətən ramuə tukun mə tukəm-ru nhatətəyen kafan, in tukrarə ye nīhuvəyen əfrakis, meinai nīpīḡ rīmīkuraō ye nīpīḡ ətən mīnə a, kīni Kughen tukrīvəh-sipən kafan nərok, in e nīmraghien rerīn. Kughen rūirpen ta mə nīmraghien rerīn e, in kape narmamə yamə mine kasorkeikei In.

¹³ Məriḡ tukmə təvhagə hah ravi nərigien kape yermamə kīrik, pəh tukrīpəh nīniyen mə, “Kughen

* **1:10:** Swatuk pīsīn kape nukreikīnien nəḡkīariēn ye v. 10: “Məriḡ yermamə irəmiə yame kafan nautə rehuə, pəh in tukragien mīn, meinai Kughen tukrīvəh-si-əhu in.” **1:11:** Aes 40:6-8

e ravəh-sipə-vəhsi-pə kimi yo.” Pəh tukri-pəh niniyen nəgkiarieren məknakin meinai to nar kirik ri-pəh ni-viyen nətəri-gien kape Kughen mə tukror təvhagə has; kini Kughen to ri-pəh ni-vəhsi-pən-vəhsi-pə-nien kimi narmamə. ¹⁴ Məri-g nətəri-gien has kape yermamə in ravəh-si-pən-vəhsi-pən atuk kimin, kini mavi-pən in mə tukrətəri-g kin təvhagə has. ¹⁵ Nətəri-gien has ramkuə kin təvhagə has. Kini ni-pi-g təvhagə has rurə mehuə, kini ramuə kin ni-mhə-yen.

¹⁶ Piak minə mine nowinik minə, takhapəh ni-seighanien kin yermamə kirik mə tukreikuə irəmiə ye ni-karin kape narimnar minə e. ¹⁷ Narimnar huvə minə fam mine narimnar m-fam yamə mine kisatuatuk, kamhasi-pən əmə tuk Kughen apa yer-pi-g, yame In rimnor mirh mine makuə mine kəmhau minə. Norien kafan to ri-pəh nukreikinien rəmhen kin yame mirh rhaktə mhen narimnar kini nanmiriə raukreikin-kreikin. Məri-g In raməmir rerin, kini to ri-pəh nukreikinien. ¹⁸ Kini ye kafan əmə nəri-gien, Kughen rimnor ətawə kwənhauə kwajikovə əfrakis minə kafan ye ni-pi-g yame nəgkiarieren əfrakis kafan ruauə tuk ətawə kini kimishatətə iran. Kughen ramni mə kitawə khahuvə pik ye ni-mrin mi-pik ətawə, rəmhen kin yame yermamə yame ravəh nəsimien vi ye nəsimien kafan.

Sətəri-g kin nəgkiarieren kape Kughen masor

¹⁹ Piak minə mine nowinik minə yamə mine yakorkeikei pik əmiə. Rikimiə tukraməsik nəgkiarieren e: kimiə m-fam takasəkeikei misərer matuk tuk nətəri-gien kin nəgkiarieren, mhapəh

nishai-mrenien nar tuk nægkiarien, pəh niemhaa tukripəh nhai-aihuayen əmiə, ²⁰ meinai niemhaa kape yermamə to ripəh nikuəyen kin kwənkwan yame ratuatuk yame Kughen rorkeikei. ²¹ Ror pən, takasəkeikei misəpəkiək-ta kin norien əmkimik minə, mine norien has pisin pisin yamə mine khapsaah ye tokrei tanə. Miseiwaiyu, mhavəh nægkiarien yame Kughen rivəhsi-pre yerkimia, meinai nægkiarien e rirkun nivəh-miraghien əmiə. ²² Mərig takasəkeikei misor naha nhagin yame nægkiarien a ramni. Tukmə nakasətərig əmə kin mhapəh nisorien, ramhajoun mə nakseikuə atuk əmə irəmiə, ²³ meinai yermamə yame ramərig nægkiarien kape Kughen mipəh norien naha nhagin yame ramni, in rəmhen əmə kin yermamə yame raməm nimirin ye glas, ²⁴ tukmə rəm ta nimirin, marar, mivən isok tukun, taktəkun əmə reinein mə nimirin rhawor pən iran mine. ²⁵ Mərig yermamə yame raməm huvə loa yame ratuatuk yame ramrisin narmamə, mamor nipig mifam, mipəh nəru-kinien nar yame ramərig, kini in mamor, in tukrarə ye nihuvəyen əfrakis ye narimnar fam yame in ramor.

²⁶ Mərig yermamə yame rimətamə in yeməhuak kirik, mərig ripəh narha-huvəyen tuk naha nhagin yame neramin ramni, ramhajoun mə in rameikuə atuk əmə iran, kafan norien kape nəhuakien in nar apnapig əmə. ²⁷ Norien minə kape nəhuakien yame Rimtawə Kughen raməm mə in ratuatuk məmtir, iriə e: Nəməhuak minə tukasəkeikei

1:20: Pri 7:9 **1:21:** Kol 3:8; 1 Pita 2:1 **1:22:** Mat 7:24-26;
Rom 2:13 **1:25:** Sam 119:45; Rom 8:2, 13:10; Gal 5:1; Jem 2:12

misasitu ye nīpiraovīn mīne kwajikovə yamə mīne kīmhə tan kīn əriə tukmə kisərə ye nīpig ətən. Kīni masəkeikei masəm huvə nīmraghien kapəriə mə norien has mīnə kape tokrei tanə tukhapəh nīsorien mə iriə kasəmkīmīk.

2

Tuksor rəm nəmhen əmə ye kitawə mīnə tīksin

¹ Piak mīnə mīne nowinīk mīnə, nakwəshatətə ta ye Yesu Kristo Yermaru kapətawə yame In yerpirīg pik. Ror pən, takhapəh nīsəmien mə narmamə tīksin yerpirīg, tīksin ye tanə; mərig taksəm əmə əriə mə kisəm nəmhen. ² Kīni tukmə nakasofugin əmiə, kīni yermamə kīraru kīrauə ye nəkwai nīmə kape nofuginien, kīrik kafan neipən rhuvə, rīvəhsi-pən ring kīmnor kīn gol, kīni kīrik kafan nautə rīrkək, kafan neipən reikus-eikus, ³ rīpəh nəmhenien mə takhasiai əmə yermamə yame kafan neipən rhuvə, mhani-pən tukun mhamə, “Yuə, məkwətə-pə ye kwənmhaan yame rhuvə,” misasar mhani-pən tuk kwən a yame kafan nautə rīrkək mhamə, “Ǝrer-pən isok,” uə, “Ǝkwətə-əhu ye nīmoptanə.” ⁴ Nīpig tukmə nakasor norien mīnə məknakīn, ramhajoun mə nakasəm mə kīmīə tīksin nakhahuvə misapita kīmīə tīksin, kīni masəkir əmhen narmamə ye nətərigien has kapəmiə.

⁵ Ror məkneikīn, piak mīnə mīne nowinīk mīnə yame yakorkeikei əmiə, yakmə jakaiyoh əmiə mə, ?Nakwənharkun ta uə nīkam mə Kughen ruirpen ta narmamə nautə kapəriə rīrkək ye tokrei tanə

e, mə nhatətəyən kapəriə tukrɨskai, kini muirpen ta əriə mə iriə tukhauə kwajikovə minə kafan, misarə ye narmaruyen kafan? Kwənmhaan e, In ruini-pən ta mə kape narmamə m-fam yamə mine kisorkeikei In. ⁶ Mərig kimiə nakasəm oror narmamə yamə mine kapəriə nautə rirkək. ?Mərig ni-pa mine kasor nəmhəyən kimi əmiə? ?Ni-pa mine kasərip-ərhav əmiə ye nimir mirh? Mə narmamə yamə mine kapəriə nautə rehuə kasor məknakin. ⁷ Kini iriə kamhani hah nhag Yesu, yame nhagin rehuə. Yame kafan e kimiə.

⁸ Ye natuakəmien ehuə kape Yermaru kapətawə ramni ye Nəkwəkwə kape Kughen mə, “Takaməkeikei morkeikei piam rəmhen kin yame nakorkeikei atuk ik.” *(Lev 19:18)* Tukmə nakasəri-pən əfrakis nəgkiarieren minə a, kimiə nakasor norien huvə minə en. ⁹ Mərig tukmə kimiə nakamhasiai narmamə tiksın, mhapəh nhasiayen tiksın, in e kimiə nakasor təvhagə has. Kini natuakəmien a tukror əpu əmiə, mini mimə kimiə narmamə kape nakapirien Loa. ¹⁰ Ror məkneikin meinai yermamə kirik yame ramakapir nəgkiarieren kirikianə əmə ye Loa, ye nəmien kape Kughen, in yor təvhagə has rəmhen əmə kin yame in ramakapir nəgkiarieren minə fam ye Loa. ¹¹ Ror məkneikin meinai Kughen e yame ramni mə, “Takhapəh nisəkrəhyen kin piraovın” *(Eks 20:14)* in Kughen kirikianə əmə min yame ramni mə, “Takhapəh nishopniyen yermamə.” *(Eks 20:13)* Kini tukmə nimnəpəh nəkrəh-pawkəyən kin piraovın, mərig nimnhopni yermamə, ik

yermamə kape nakəpir-əməyen Loa.

¹² Mərig Kughen rimi ni loa kirik yame ramrisin narmamə*, kini In tukrəkir əmhen narmamə məmru mə kimsəri-pən loa e uə nıkam. Ror məkneikin, ye nəgkiarien minə mine norien minə fam kapəmiə, taksəri-pən loa e. ¹³ Meinai tukmə yermamə kirik, rikin rapəh nehuəyen tuk narmamə, Kughen, rikin tukripəh neihuəyen tukun, mivəhsi-pən narpinien kimin. Norkeikeiyen narmamə in rhuvə rapita nivəhsi-pəni en tai təvhagə has kape narmamə.

Nhatətəyen in nuknen, kini norien huvə kwənkwan

¹⁴ Piak minə mine nowinik minə. ?Rhawor? ?Tukmə yermamə kirik ramni mə in ramhatətə ye Yesu Kristo, mərig ripəh norien norien huvə minə, to nhatətəyen məknakin riwəh miragh in uə nıkam? Nıkam, in ror nar apnapig əmə kin. ¹⁵ Kini tukmə piautawə kirik uə nowintawə kirik, kafan neipən rəmətit, uə nəviginien nan ripəh nəmhenien, ¹⁶ kini tukmə kimiə kirik ripəh nivəhsi-pəni en neipən uə nəviginien kimin, marar mini-pən əmə tukun mimə, “Amvən. Pəh nəmərinuyen tukraməmır tuk ik. Arkaoh, mamvən məvigin huvə.” ?Mərig rikimiə raməsik mə in rimnasitu iran uə? Nıkam, nəgkiarien kafan ror nar apnapig əmə kin. ¹⁷ Ye norien kirikianə əmə min, tukmə nhatətəyen kape yermamə raməmır pisin əmə tuk in, norien huvə minə kharkək iran, ramhajoun

2:11: Eks 20:13-14; Rom 13:9 * **2:12:** Əm-ru nəgkiarien ye nıkarin kape “loa yame ramrisin narmamə” ye Jem 1:25. **2:12:** 1 Pita 2:16 **2:13:** Mat 5:7; 18:21-35 **2:15:** 1 Jon 3:17

mə nhatətəyən kafan nagheen rirkək, rəmhen kin yame rimamhə.

¹⁸ Mərig narmamə tiksın tukhani mhamə, “Nikam. Narmamə tiksın kamhawəh nhatətəyən, kini tiksın kasor wok huvə minə.” Mərig yakamni-pre tuk ik mə, “Tukmə yakpəh nəmien norien huvə minə kafam, yakeinein mə nhatətəyən kafam in nəfrakisien uə nikam. Mərig nipig tukmə nakaməm norien huvə minə kafak, ramhajoun pən mə nhatətəyən kafak in nəfrakisien.” ¹⁹ Ik nakamni mīmə, “Yakamni nəfrakisien ye Kughen yame kirikianə əmə.” !Rhuvə əmə tuk ik! Mərig yarmhə minə min kamhani pakw mə Kughen kirikianə əmə, mərig kisakur mħagin pik kin.

²⁰ Ah. Ik nakətəwao. ?Rhawor? ?Nakirkun uə nikam mə yermamə yame ramhatətə, mərig ripəh norien norien huvə minə, kafan nhatətəyən, nipran rirkək? Tukmə nakeinein, yakhajoun ik.

²¹ Rikim tukraməsik riprau e Ebrahim. Kughen rimini mə in ratuatuk ye nimirin tuk norien yame rimnor, meinai rimikir tini a Aesak, mivən, mərəhu haktə ye kapiet yame rimirig rhaktə.

²² Ramhajoun-pən mə kafan nhatətəyən mine norien kawor nar kirikianə. Kafan nhatətəyən rimikuə kin kwənkwan, in e norien yame rimnor.

²³ Ror pən, nəgkarien e kape Nəkwəkwə kape Kughen rimauə mor nəfrakisien kin, yame rimini mə, “Ebrahim rimnhatətə ye Kughen, Kughen rimini mə Ebrahim in ratuatuk ye nimirin.” (*Jen 15:6*) Kini kamni kimə Kughen, in kirik e Ebrahim. ²⁴ Kini taktəkun ai, nakirkun nəmien mə pəh

nien mə nhatətəyen əmə ramor Kughen tukrini mə narmamə kisatuatuk ye nimirin, mərig nhatətəyen mine norien huvə minə ramor Kughen tukrini mə narmamə kisatuatuk ye nimirin.

²⁵ Ye norien kirikianə əmə, in apa kupan, piraovin kirik aikin, nhagin e Rehab. In piraovin kape swatuk, mərig Kughen rimini mə in pian atuatuk tuk norien huvə yame in rimnor. Kini wok e in e yame rimnor: nipig kimnher-pən kin yemə Isrel mir kiraru mə tukwəm-əsaah apis-apis ye Jeriko, Rehab rimnəhitə ye kafan nimə tuk əriu, mher-pən kin əriu kwaiyu karin mirarerig.†

²⁶ Niprai yermamə, tukmə nanmin rəta iran, rimamhə. Kini ye norien kirikianə əmə min, nhatətəyen yame ripəh nikuəyen kin norien huvə minə, nagheen rirkək rəmhen kin yame rimamhə.

3

Nəgkiarien kape yermamə mine kafan norien

¹ Piak minə mine nowinik minə. Ripəh nihuvəyen mə kimiə khapsaah takhauə nəmhajoun minə kape niməhuak, meinai nakharkun mə Kughen In tukrəm huvə məkir nimiraghien mine nəgkiarien kape nəmhajoun minə rapita yame tukrəkir nimiraghien mine nəgkiarien kape narmamə apnapig, ² meinai kitawə mifam tukhamir ye nimiraghien kapətawə nipig ripsaah. Mərig tukmə yermamə kirik ramehuə ye neramin, ramhajoun pən mə in yermamə atuatuk kirik, kini rirkun nehuəyen ye nipran minə fam əgkəp. ³ Ye norien kirikianə

2:25: Hib 11:31 † **2:25:** Emru stori kape Rehab ye Jos 2.

əmə mɪn, kamruk-pən braedel ye nəkwai hos mə in tukror nəriɡien kape yermamə. Kaməkəkin kapən kapə hos, kini raukreikin nɪpran mɪnə fam. ⁴ Kini bot, in nar ehuə kɪrik. Kini nɪmətəɡ ehuə ramrəh, məriɡ stia in nar kəskəh kɪrik yame nɪpɪɡ kapten ramarar-arar iran, kini nɪprai bot mɪnə fam ramiko-pən a kapten rorkeikei mə tukrivən pən ikin. ⁵ Ye norien kɪrikianə əmə mɪn, nerami jir in nar kəskəh kɪrik, məriɡ rɪrkun nɪvi-pənien nar ehuə mɪnə. Rikimɪə tukrəsɪk mɪn ru kwənəmtarh ye nap in nar kəskəh kɪrik məriɡ rɪrkun nuək-pənien məs nai rɪpsaah. ⁶ Kini nəfrakisien, nerami jir in rəmhen kin nap yame Setan ramhitɡin-pən nap iran. Nerami jir in nori yermamə yame ramor norien has mɪnə fam kape tokrei tanə. Kini nahasien mɪnə fam kafan kasoriah narmamə, masoriah swatuk mɪnə fam ye nɪmraghien fam kape narmamə. ⁷⁻⁸ Nehuəyen ye nerami jir in rəmhen kin norien yepou ye nar aparu pisin pisin mɪnə mə tuksəpou. In e nar mɪragh mɪnə, mine man mɪnə, mine nar mɪragh yamə mine kaserko, mine yamə mine kisarə ye tahik. Kimɪrkwəji əriə kasəpou. Məriɡ keinein norien yepou ye nerami jir. In nar aparu. In rukwar kin nahasien mine kakonə kape nɪmhəyen.

⁹ ! Aweh! Neramtawə, nɪpɪɡ kɪrik kitawə kamhani vi vi Kughen Rɪmtawə kin, misarar, mamhani hah narmamə yame Kughen rɪmnor əriə kamhavəh nanmɪn. ¹⁰ Nheri yermamə kɪrikianə əmə ramni kwis nɪni-vivi-yen mine nahasien. Piak mɪnə mine nowinik mɪnə, nar e rɪpəh nəmhenien. ¹¹ ?Nakirkun mə nu heikən

mine nu oukəh to krəsi-pən ye nımri nu kırıkianə uə? Nıkam. ¹² Piak mınə mine nowinik mınə. ? Nai e figtri to rıkuə kın kwənwai nai e olif uə? Nıkam. ?Kini grep to rıkuə kın kwənkwai nai e fig uə? Nıkam. Kini nımri nu oukəh rıpəh nıkwarkwarien kın nu heikən.

Nırkunien yame ramsi-pən tuk Kughen

¹³ ? Kwən kırık ye kwerkwan irəmiə yame rıkin raməsik mə rırkun pık nar uə? Rhuvə. Pəh nımraghien huvə kafan tukramhajoun mə rırkun əfrakis nar. Pəh in tukror narımnar ye nırkunien, kini pəh nərigien kafan tukreiwaiyu. ¹⁴ Mərig tukmə rıkimia ramor pık jalus, uə naksərig atuk əmə əmiə, to nakhapəh nısausitien mhamə nakharkun pık nar, tamə nakaseikuə atuk əmə irəmiə. ¹⁵ Nərigien has mınə a khapəh nhasipənien ye rao ye neai; mərig kape tokrei tanə əmə, mine nərigien kape yermamə, mine kape Setan. ¹⁶ Meinai nıpig narmamə kasor jalus, masorkeikei mə tukamhavəhsi-haktə atuk əriə, məkneikın masəri-pən əmə kapəriə atuk nərigien, masor nahasien, kini norien has mınə fam kamhatərhapə.

¹⁷ Mərig yermamə yame ravəh nırkunien yame ramsi-pən ye rao ye neai, kafan norien tukror məkneikın: Nar yame raməkupən, kafan nımraghien tukratuatuk. Kini morkeikei pık nəmərinyen. In yemə mar kırık. In ramsiai narmamə. Kini in norkeikeiyen kafan tukreihuə. Kini nımraghien kafan tukrikuə kın kwənkwan rıpsaah. In tukrəm narmamə mə kisəm nəmhen əmə. Tukripəh niniyen nar kırık mıpəh mamor nar pısın. ¹⁸ Narmamə kape

nərəhuyen nəmərinyen kisəmhen kin narmamə yame kamhasuv kweru nai ye nəsимien, kini rhaktə mamor kwənkwan. Tukmə kisasitu ye narmamə misərəhu nəmərinyen, norien kapəriə tukrikuə kin nımraghien yame in ratuatuk.

4

Yermamə yame rorkeikei p̄ik norien kape tokrei tanə

¹?Naha e nhagin nuknei t̄igoh mine nəmhokien ye nımraghien kapəriə? Narimnar minə e kamhauə meinai kimiə naksorkeikei mə taksəriḡ huvə ye nıpraimiə. Kini nətəriḡien minə a kape nəriḡien huvə ye nıpraimiə, iriə kasoriah rikimiə kirikianə kirikianə. ²Rikimiə ramvən tuk narimnar kape nəmə p̄isin minə, məriḡ nakhapəh nhavəhyen, kini masotgoh mamhauh əmiə minə tuk nhavəhyen narimnar. Naksorkeikei narimnar t̄iksin, məriḡ nakhapəh nhavəhyen, mashopni narmamə tukun. Məriḡ nakhapəh nhavəhyen narimnar meinai nakhapəh nisaiyohyen Kughen tukun. ³Kini nıpiḡ tukmə naksaiyoh kin, mhapəh nhavəhyen, meinai nımisaiyoh kin ye nəriḡien yame rahas, mhamə takhavəh əmə narimnar kape nəriḡ-huvəyen ye nıpraimiə.

⁴!Aweh! Nımisəpəh Kughen mhavən masəri-pən norien kape tokrei tanə rəmhen kin yame piraov̄in r̄ipəh nisaiyen kafan yerman, məpəh, maməri-pən yerman p̄isin. ?Nakharkun uə nikam, mə, yermamə yame rorkeikei narimnar kape tokrei tanə in raməmək̄in Kughen? Yermamə a tukramorkeikei narimnar kape tokrei tanə, in

tikmīr kape Kughen. ⁵ Naksor məknakin, masor təkun nəgkiarien kape Kughen* yame ramni mə Nanmīn kape Kughen yame ramarə yerkitawə rorkeikei mə kitawə kafan mīnə əmə. ⁶ Mərig Kughen ramautə-pə kīn kafan nīhuvəyən rehuə pīk. Ror pən Nəkwəkwə kape Kughen ramni mə, “Kughen tukrətapīg kīn narmamə yamə mīne kīsausit,

mərig tukrautə-pən kīn kafan nīhuvəyən kīmi narmamə yamə mīne kamhawəh-si-əhu kapəriə nərigien.” *(Prov 3:34)*

⁷ Ror məkneikin, mə takasəkeikei mhavəh-si-əhu əmiə mīsor nəkwai Kughen. Nīpīg Setan tukramuə mīvəhsi-pre vəhsi-pre kīmi əmiə, taksərer tim tim, pəh in tukrap mīvən isok tuk əmiə. ⁸ Havən ipakə tuk Kughen kīni In tukruə ipakə tuk əmiə. Kīmiə yor təvhagə has mīnə, səraov. Kīni kīmiə yamə mīne nətərigien kapəmiə ramor kīraru, sor nərigien kapəmiə ratuatuk. ⁹ Rhuvə mə rikimiə tukrəmhə kīni mərou, mīsasək apomh tuk kapəmiə təvhagə has. Hapəh nisarihien, mīsasək əmə. Pəh kapəmiə nagienien tukrīrkək, rikimiə tukrəpəu. ¹⁰ Havəhsi-əhu əmiə mhauə tuk Kughen Yermaru, kīni In tukrīvəh-si haktə əmiə.

¹¹ Piak mīnə mīne nowinik mīnə. Takhapəh nhani-oror-ien nhagmiə mīnə. Tukmə yermamə kīrik ramni-has nhag piauni, uə mamruk-pən nəgkiarien has kīrik iran, kwən a in ramni hah loa

4:4: Rom 8:7; 1 Jon 2:15 * **4:5:** Jemes raməgkiar ye Ol Testamen, mərig keinein mə raməgkiar atuatur ye naha japta uə ves. **4:6:** 1 Pita 5:5 **4:7:** Efes 6:12 **4:8:** Aes 1:16; Sek 1:3; Mal 3:7 **4:10:** Job 5:11; 1 Pita 5:6

kape Kughen,† mamni mə loa e in nar apnapig, rīpəh nəmhenien. Mərig yermamə yame ramni mə loa e rīpəh nəmhenien, to rīpəh norien nəkwān, mamor əmə mə in ramehuə ye loa. ¹² Mərig Kughen pisin əmə In rīmnərəhu loa e. In pisin əmə tukrəkir narmamə. In pisin əmə rirkun nīvəh-mīraghien narmamə, mīne noriahyen. ?Mərig ik pa? ?Rhawor e nakmə takəkir norien kape piam minə?

Taksətigə ye Kughen

¹³ Sətərig-ru. Kimiə nakamhani mhamə, “Towei uə tianəkwamer, khavən apa ye taon kirik, misarə aikin kape newk kirikianə, misor bisnes aikin, mhavəh mane aikin.” ¹⁴ Naksəgkiar məknakin, mərig nakseinein naha nhagin yame tukritərhav tianəkwamer. ?Kini nīmraghien kapəmiə in rəmhen kin naha nhagin? In rəmhen əmə kin nehenap yame ramənah, mīrkək min. ¹⁵ Mərig rhuvə mə tukmə naksəgkiar, takhani məkneikin mhamə, “Tukmə ye nərigien əfrakis kape Kughen, kitawə tuksor narimnar minə a.” ¹⁶ Mərig taktəkun ai, naksəgkiar ausit mhavəhsi-haktə atuk əmiə. Nəgkiar-ausitien minə məknakin kisahas pik. ¹⁷ Ror məkneikin mə yermamə yame rirkun norien nar yame ratuatuk, mīpəh norien, ramor təvhagə has en.

5

Nəgkiarīen ramvən kimi narmamə kapəriə nautə rehuə

† **4:11:** Əmru loa e ye Jem 1:15. **4:12:** Rom 2:1; 14:4 **4:14:** Sam 39:5,11; Prov 27:1 **4:17:** Luk 12:47

¹ Kìmià narmamə kapəmià nautə rehuə. Sətərig huvə kìn nəgkiarìen e. Rhuvə mə taksərig rahas m̄sasək apomh tuk nahasien yame tukruə tuk əmià. ² Kapəmià nautə ruəmətìt ta, kìnì ìvn mìnə kwəsək wətèih-ək wətèih kapəmià neipən. ³ Nəmtəyən rìmnəs narìmnar kapəmià yame kìmnor kìn gol mìnə silva. Nəmtəyən e tukrhajoun-pən mə kìmìə nìmisor təvhagə has, kìnì tukrəs mìn nìpraimià rəmhen kìn yame nap ramək wəru nar kìrik. Nar apnapìg mə Nìpìg Kwasiɡ ruauə ipakə, mərig kìmìə naksəptìg kìn nautə rìpsaah kapəmià. ⁴ !Səm-ru! Yorwok mìnə kapəmià kìmìsor pawk wok ye nəsimien kapəmià mərig nìmnhapəh nìsərokien əriə rəmhen. Iriə kìmìsasək ətɡìn Kughen Yermaru tuk nərokien yame nìmnhapəh nhavəhsi-pənien kìmì əriə, kìnì Kughen yame Rəsanìn Pìk rìmnərig nasəkien kapəriə. ⁵ Naksəmhen kìn nar mìragh yamə mìnə kaməvìɡìn əriə kìsəsis-əsis, tuk nhopniyen əriə kamən, meinai kìmìə nìmnisarə ye tokrei tanə e ye nìmraghien yame rìmar. Masor rìkìmìə ragien tuk kapəmià nautə, mərig pəh nien mə tuk tu Kughen rəkìr norien kape narmamə mivəhsi-pre narpìnien kìmì əmià. ⁶ Nìmìsərip-ərhav narmamə atuatur mìnə ye nìmri mìrh, mharuk-pən nəgkiarìen əutən irəriə, mìshopni əriə, nar apnapìg mə iriə kìmnhapəh nhani-hahyen əmià.

Nərigien kapətawə tukrapomh ye nìpìg kape nəmhayen

⁷⁻⁸ Ror pən, piak mìnə mìnə nowinìk mìnə, yakamni-pre tuk əmià mə taksor nərigien kapəmià

rəpomh kini mamhawhin nipiḡ yame Yesu Yermaru tukrirerig-pə min iran. Pəh nien mə tuktu Yesu Yermaru tukrirerig-pə min, ror pən takasəkeikei misor nətərigien kapəmiə rəpomh, masərer tim tim, rəmhen kin yame yəsim kirik rawhin nipiḡ kape nəviginien meriaji tukrimruə kini rīvəh nan nəviginien.

⁹ Piak minə mine nowinik minə. Takhapəh nhani-hahyen əmiə minə, tamə Yermaru rarpin tai norien has minə kapəmiə. !Taktəkun ai Yermaru ramərer matuk mə tukrəkir norien kape narmamə!

¹⁰ Piak minə mine nowinik minə. Rikimie tukrəsik-ru profet kupən yamə mine kimmhiani-ərhav nəgkiarieren ye nhag Kughen Yermaru. Kapəriə nimraghien ramhajoun ətawə mə nətərigien kapətawə tukraməkeikei məpomh ye nipiḡ nəmhəyen ramuə tuk ətawə. ¹¹ Kini nakharkun məkneikin mə kamni kimə narmamə yamə mine kasərer tim tim məknakin ye nipiḡ nəmhəyen ramuə, iriə kasarə ye nihuvəyen əfrakis. Nimesərig nəvsaoyen kape kwən a Job kupən, yame rimnərer tim tim ye nipiḡ əutən minə, kini mharkun mə Kughen Yermaru rimnamarha huvə tuk Job. Narimnar ahas minə ripsaah rimavən tukun; kini ai, Kughen rimnor huvə pik pən kimin. Kini ror məkneikin, takhapəh nisəru-kinien mə riki Kughen rehuə rehuə pik tuk ətawə, kini In rorkeikei ətawə.

Takamni əmə nəfrakisien ye nipiḡ m-fam

¹² Piak minə mine nowinik minə. Nar rhuvə pik mə rikimiə tukraməsik, mə takhapəh nhavəhyen kwəsu ye nhag rao ye neai uə ye nhag tokrei tanə uə ye nhag nar kirik min. Nipig mifam takhani əmə nəfrakisien. Nipig tukmə nakhani mhamə, “Əwəh,” kini pəh kapəmiə nəgkiarien tukruə mor nəfrakisien kin. Kini nipig tukmə nakhani mhamə, “Nikam,” kini pəh kapəmiə nəgkiarien tukruə mor nəfrakisien kin. Tamə Kughen rīvəhsi-pre narpinien kimi əmiə.

Nəhuakien yame ramor nipran

¹³ Tukmə kimiə kirik ramarə ye nipig ətən, rhuvə mə tukrəhuak kimi Kughen. Tukmə kimiə kirik rikin ragien, rhuvə mə tukrəni nipei kape nəgnəginien. ¹⁴ Tukmə kimiə kirik ramhə, rhuvə mə tukrokrən kin elda minə kape niməhuak pəh khauə misəhuak-pən iran, misətəg-pən oel ye kapən kapə ye nhag Yesu Yermaru. ¹⁵ Kini iriə kashatətə mə Yermaru tukror huvə kwən a, masəhuak-pən iran, tukrəsanin. Kini Yermaru rīvəhsi-haktə in. Kini tukmə rimnor təvhagə has, Yermaru tukrīvəh-si ta. ¹⁶ Ror məkneikin, mə takhani-ərav-pre norien has minə kapəmiə tuk əmiə minə, masəhuak-pən irəmiə minə mə taksəsanin. Nəhuakien kape yemə atuatur nagheen rehuə, kini mor nipran, ¹⁷ rəmhen kin kwən a Elaeja kupən. In nīprai yermamə rəmhen kin ətawə. Mərig in rimnaməhuak maməhuak mə nəhig tukrīvəh nipien, kini nəhig rīvəh nipien meriaji newk kisisər mine makuə sikis.* ¹⁸ Kini

5:12: Mat 5:34-37 **5:14:** Mak 6:13 **5:15:** Mat 17:18-20

* **5:17:** Əm-ru stori kape Elaeja ye 1 King 17:1; 18:1.

maməhuak min mə nəhig tukrip, kini Kughen rher-pə kin nəhig, kini nəsimien minə fam kimisor kwənkwaيريا.

Vi-pə min narmamə yamə mine kapəria nərigien rimamir

¹⁹⁻²⁰ Piak minə mine nowinik minə. Takasəkeikei mharkun mə tukmə kimiə kirik ramiko maməpəh swatuk kape nəfrakisien, kini kimiə kirik rivi-pə min, yermamə yame rivi-pə yor təvhagə has ram-rerig-pə min ye swatuk kape nəfrakisien, in ravəh-miragh kwən a ye nimhəyen kafan, kini mamor swatuk kimin mə Kughen tukrəspir ta təvhagə has ehua minə kafan.

**Nəkʷəkʷə imərhakə kape kughen: nirpenien
vi
The New Testament in the Southwest Tanna Language
of Vanuatu
Le Nouveau Testament dans la langue sud-ouest Tanna
de Vanuatu**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Southwest Tanna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tanna, Southwest

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

ad9e16d0-33ca-5cbe-ad05-46d1635fa22b